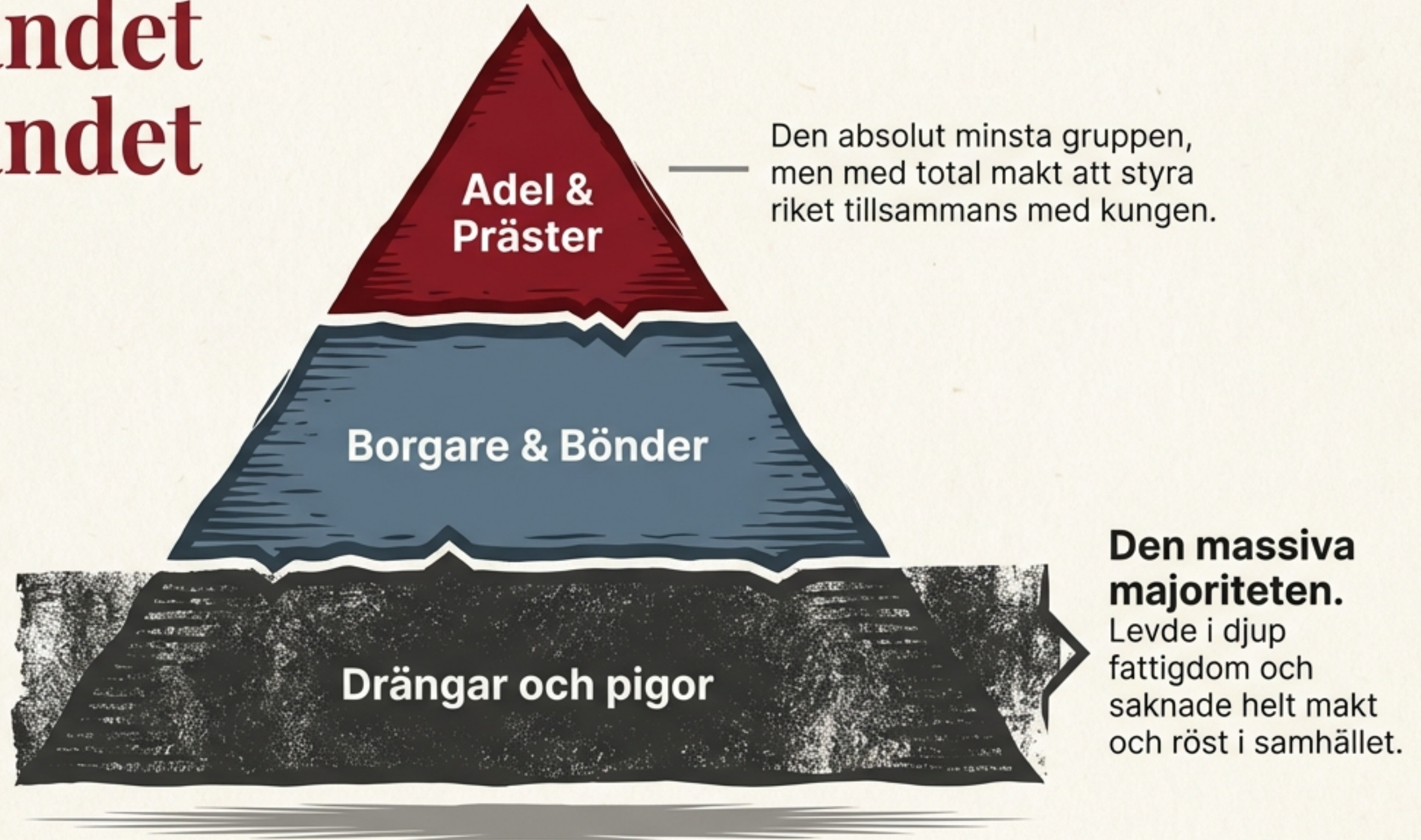

Från fattig-Sverige till modern nation

1800-talet var en brutal epok där ett fattigt bondesamhälle genomgick extrema växtvärk för att slutligen bli det moderna, demokratiska land vi känner idag.

En bråkdel av befolkningen styrde landet styrde landet styrde landet

Utan makt över sina egna liv

Fact Card 1

Omyndighet

Kvinnor var i lagens ögon omyndiga. De hade **noll rätt** att **kontrollera sina egna pengar** eller fatta juridiska beslut över sina egna liv.

Fact Card 2

Äktenskapets bojor

Gifta kvinnor stod **helt under sin makes kontroll**. Lagen gav till och med männen en **uttrycklig rätt** att **använda fysiskt våld** mot sina hustrur.

Våld som uppfostran och arbetsverktyg

Tidigt 1800-tal

Aga är helt accepterat.
Anställda och barn tvingas
lära sig veta hut med fysiskt
våld. Modiga protester
börjar dock gro.

1858

Förbud mot aga av vuxna.
Det blir äntligen olagligt
för arbetsgivare att slå
sina vuxna anställda.

1979

Visste du att?

Det var helt lagligt för
föräldrar att slå sina egna
barn fram till år 1979, då
Sverige äntligen införde ett
totalförbud mot barnaga.

Makten börjar flytta ut i landet

1860-talet

- Sverige delas in i kommuner och landsting.
- Lokala medborgare börjar styra över egna vägar och sjukvård.
- De allra första fröna till civilt självstyre sås, och kraven på att avskaffa den gamla ståndsriksdagen växer sig allt starkare.

Hotet om uppror tvingar fram en ny riksdag

December 1865

Uppror!

Massiva, arga folkmassor samlas utanför riksdagshuset i Stockholm.

Hotet om en öppen och våldsam revolt skrämmer skrämmer adeln och prästerna så djupt att de slutligen kapitulerar, ger upp sin absoluta makt och röstar ja till ett nytt riksdagssystem.

En ny riksdag – men folket stod fortfarande utanför

80 %

Av alla män var helt uteslutna från att rösta, eftersom det nya systemet fortfarande krävde en betydande personlig förmögenhet.

100 %

Av alla kvinnor var fortsatt totalt uteslagna från allt politiskt inflytande.

- Reformen 1865 var ett steg framåt, men absolut rikedom och kön dikterade fortfarande vem som överhuvudtaget hade en röst.

Kunskapen tändar gnistan för förändring

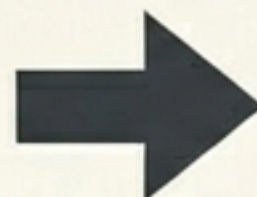
Folkskolan

Införandet av obligatorisk folkskola gjorde att nästan alla barn lärde sig läsa.

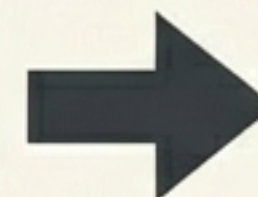
Läskunnighet

Vanligt folk fick verktygen att ta till sig skriven information.

Tidningar

Förmågan att läsa låste upp dörren till nyheter och omvärldsbevakning.

Politisk förståelse

Vanliga medborgare förstod plötsligt makten och började ställa krav på verklig jämlikhet.

Ett träningsläger för den framtida demokratin

Tjuvstart för demokratin

Genom dessa massiva folkrörelser lärde sig hundratusentals vanliga svenskar hur man organiserar sig, håller strukturerade möten och genomför omröstningar.

Kampen i mål efter över hundra år

1919

Det monumentala beslutet fattas
äntligen om att införa allmän och
lika rösträtt i Sverige.

1921

Det allra första valet genomförs
där både män och kvinnor tillåts
lägga sin röst.

Tänk på detta: Den självklara och
sanna demokrati vi idag tar för given
är bara **drygt 100 år gammal.**

Från piga på landet till arbetare i staden

Dräng / Piga

URBANISERING

Fabriksarbetare

Ett extremt snabbt samhällsskifte inleds. Hundratusentals lämnar det hårda och fattiga bondelivet för att söka helt nya möjligheter i de snabbt växande städernas fabriker.

Den stora flykten från fattigdomen

Över 1 miljon svenskar

Städerna växte för snabbt och fabriksjobben räckte helt enkelt inte till för alla. Ställda inför brutal fattigdom och svält gjorde över en miljon svenskar det ofattbart modiga valet att för alltid lämna sitt hemland och emigrera över Atlanten i hopp om att finna ett bättre liv.

Arvet från ett mörkt århundrade

Folkligt uppvaknande

Från ett auktoritärt styre med brutal fysisk disciplin, till en bildad och läskunnig allmänhet som vågade kräva förändring via folkskola och folkrörelser.

Rättighetsexpansion

Nedmonteringen av maktens elitpyramid, och den över hundra år långa kampen för att säkra lika och allmänna rättigheter för fattiga män och alla kvinnor.

Samhällets ombyggnad

Den massiva fysiska transformationen från ett fattigt bondesamhälle till snabb urbanisering, driven av både industrilt hopp och emigrationens tragedi.

1800-talet var ett århundrade av **djup orättvisa**, men det var just under dessa **omänskliga och hårda villkor** som det svenska folket **tvingades resa sig** - och bygga fundamentet till den **moderna och demokratiska** nation vi lever i idag.